

ISG-KONF.COM

**SOCIAL FUNCTION OF
SCIENCE, TEACHING AND
LEARNING**

XIII

**SCIENTIFIC AND PRACTICAL
CONFERENCE**

DECEMBER 14 – 17

Bordeaux, France

DOI 10.46299/ISG.2020.II.XIII

ISBN 978-1-63684-358-2

**SOCIAL FUNCTION OF SCIENCE,
TEACHING AND LEARNING**

Abstracts of XIII International Scientific and Practical Conference

Bordeaux, France
December 14 – 17, 2020

Library of Congress Cataloging-in-Publication Data

UDC 01.1

The XIII International scientific-practical conference “Social function of science, teaching and learning”, December 14 – 17, 2020, Bordeaux, France. 517 p.

ISBN - 978-1-63684-358-2

DOI - 10.46299/ISG.2020.II.XIII

EDITORIAL BOARD

<u>Pluzhnik Elena</u>	Professor of the Department of Criminal Law and Criminology Odessa State University of Internal Affairs Candidate of Law, Associate Professor
<u>Liubchych Anna</u>	Scientific and Research Institute of Providing Legal Framework for the Innovative Development National Academy of Law Sciences of Ukraine, Kharkiv, Ukraine, Scientific secretary of Institute
<u>Liudmyla Polyvana</u>	Department of Accounting and Auditing Kharkiv National Technical University of Agriculture named after Petr Va- silenko, Ukraine
<u>Mushenyk Iryna</u>	Candidate of Economic Sciences, Associate Professor of Mathemat- ical Disciplines , Informatics and Modeling. Podolsk State Agrarian Technical University
<u>Oleksandra Kovalevska</u>	Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs Dnipro, Ukraine
<u>Prudka Liudmyla</u>	Odessa State University of Internal Affairs, Associate Professor of Criminology and Psychology Department
<u>Slabkyi Hennadii</u>	Doctor of Medical Sciences, Head of the Department of Health Sci- ences, Uzhhorod National University.
<u>Marchenko Dmytro</u>	Ph.D. in Machine Friction and Wear (Tribology), Associate Profes- sor of Department of Tractors and Agricultural Machines, Mainte- nance and Servicing, Lecturer, Deputy dean on academic affairs of Engineering and Energy Faculty of Mykolayiv National Agrarian University (MNAU), Mykolayiv, Ukraine
<u>Harchenko Roman</u>	Candidate of Technical Sciences, specialty 05.22.20 - operation and repair of vehicles.

ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ В МЕДИЦИНІ: ДОСВІД ВИКЛАДАННЯ КЛІНІЧНИХ ДИСЦИПЛІН

Шевчук Світлана Григорівна

к.мед.н., доцент

Кафедра пропедевтики внутрішньої медицини №2
Національний медичний університет імені О.О.Богомольця

Хомазюк Вікторія Анастасіївна

к.мед.н., доцент

Кафедра пропедевтики внутрішньої медицини №2
Національний медичний університет імені О.О.Богомольця

Осташевська Тетяна Геннадіївна

к.мед.н., доцент

Кафедра пропедевтики внутрішньої медицини №2
Національний медичний університет імені О.О.Богомольця

Високі вимоги до якості підготовки лікарів, обмежені можливості засвоювати практичні навички, особливо клінічні, увага до безпеки як студентів, так і пацієнтів, викладачів, медичного персоналу в умовах пандемії COVID-19 призвели до застосування в медичних університетах дистанційного навчання (ДН), яке використовувалось обмежено в попередні періоди [1]. Але нові виклики суспільства вимагають нових форм навчання, пристосування їх до карантину та посиленних протиепідемічних заходів, що і було запропоновано в постановах МОН України у жовтні та листопаді 2020 року.

Дистанційне навчання існує багато років, є самостійною формою навчання і дає змогу отримати повноцінну вищу освіту [2], що використовувалось у багатьох вишах при заочному навчанні. Але серед медичних вишів воно не було задіяне, хіба тільки в 50-і роки ХХ століття деякий час існувала змішана форма: на молодших курсах – заочна, а починаючи з 3-го курсу, коли вивчались клінічні дисципліни, всі студенти переходили на очне стаціонарне навчання.

Сьогодні, коли існує загроза здоров'ю людей від нової вірусної інфекції, в умовах карантину, заклади вищої освіти України перейшли на дистанційне навчання, в тому числі і Національний медичний університет імені О.О.Богомольця. За таких обставин вивчення клінічних дисциплін викликає певні труднощі. Раніше студенти 3-го курсу традиційно вивчали пропедевтику внутрішньої медицини на клінічних базах за принципом «ближче до хворого», як це було заведено ще з часів засновників Київської терапевтичної школи. Практичні навички з обстеження пацієнта засвоювались і перевірялись в навчальних кабінетах та в палатах при обстеженні волонтерів, пацієнтів, а також за допомогою імітаторів, симуляторів, муляжів та деяких технічних засобів. Викладач мав змогу продемонструвати практичні навички, маніпуляції та

перевірити правильність їх виконання студентом, скорегувати виявлені недоліки.

Сьогодні вноситься суттєві зміни в навчальний процес, стимулює працювати по іншому, особливо в умовах обмеженого особистісного спілкування. На кафедрі пропедевтики внутрішньої медицини №2 проводиться велика робота щодо осучаснення навчання з класичної клінічної дисципліни і запровадження сучасних інформаційних технологій. Дистанційне навчання здійснюється за програмами, вимогами [3] та схемами очного навчання. Нами використовуються різні форми та формати ДН. У НМУ імені О.О.Богомольця декілька років існує навчальна платформа Neuron, де студенти та викладачі можуть отримати необхідну корисну інформацію: плани роботи, графік лекцій, практичних занять, консультацій, додаткові матеріали (методичні розробки, тези лекцій, бібліотеки і т.ін.). Вивчення кожної теми розпочинається з лекції, з відеозаписом якої можна ознайомитись на платформі Neuron в будь-який час. Під час самостійної підготовки студент має можливість проконсультуватись з викладачем за допомогою месенджера, виконує письмові завдання зі спеціально розробленого робочого зошита по темі і надсилає на електронну пошту викладачу для перевірки. Крім того, на платформі Neuron кожен студент проходить інтерактивне тестування по темі, результати якого аналізує викладач. Практичні заняття проводяться онлайн згідно розкладу у форматі відеоконференції, де студент може активно спілкуватись з викладачем і одногрупниками в режимі реального часу за допомогою програмних додатків Skype, Zoom або Google Meet. Під час заняття можна демонструвати навчальні матеріали у вигляді презентацій, аудіо (дихальні шуми, аускультация серця) та відео записів, давати студентам короткі письмові завдання в чаті, проводити розбір клінічних ситуацій – кейсів.

Таке різноманіття навчальних форм дозволяє студенту повністю зануритись у навчальне середовище і отримати якісні теоретичні знання. Дистанційне онлайн навчання надає можливості навчатись на відстані, позааудиторно, без безпосереднього спілкування з викладачем, не «очі в очі», а тільки за допомогою інтернету та гаджетів. Така робота всіх учасників навчального процесу може бути продуктивною і активною, викладач систематично контролює якість виконання завдань, має змогу оцінити 100 % студентів, стимулювати їх до навчання завдяки зворотному зв'язку [2].

Для засвоєння практичних навичок клінічного обстеження пацієнта в НМУ імені О.О.Богомольця на платформі Neuron викладені алгоритми виконання понад 30 навичок терапевтичного профілю, на каналі YouTube – відеозаписи щодо обстеження дихальної системи, серцево-судинної системи, органів травлення та деяких маніпуляцій. Ці офіційні відео-інструкції були створені для підготовки студентів до об'єктивного структурованого клінічного іспиту (ОСКІ). При опануванні студентами клінічних навичок заочно існують певні труднощі, потрібна сильна мотивація для самостійного навчання. Наприкінці семестру ми пропонуємо студентам записати власне коротке відео, де продемонструвати виконання певної практичної навички, що стимулює студентів засвоювати матеріал самотужки.

Безсумнівно, викладання клінічних дисциплін доцільно проводити за змішаною формою, як в онлайн, так і в офлайн режимі. Цього року навіть під час пандемії коронавірусу, ми вирішили допомогти студентам оцінити отримані дистанційно знання і вміння з клінічного обстеження пацієнта, долучивши офлайн формат. Навчальний відділ НМУ імені О.О.Богомольця організував роботу ОСКІ-центру для бажаючих студентів з дотриманням протиепідемічних норм, виключно на добровільних засадах з попереднім записом на сайті. Викладачі клінічних кафедр проводили перевірку практичних навичок студентів 3-го курсу на манекенах згідно з алгоритмами ОСКІ. Але оскільки це було навчання, а не іспит, то після демонстрації навички кожен студент отримав консультацію викладача з розбором помилок і можливість повторного виконання.

Використовуючи різні форми ДН, синхронні та асинхронні, ми надаємо студенту можливість навчатись за власним гнучким графіком, повторно звертатись до навчальних матеріалів. Для досягнення мети навчання можна обирати зручні формати: спілкування за допомогою месенджерів, онлайн тестування, веб-заняття, відеоконференції та ін. Позитивним вважаємо також те, що ДН доступне, економить час на переїзди між клінічними базами, виховує здатність до постійного самонавчання, що для майбутніх лікарів надзвичайно важливо. Онлайн заняття переважно проходять без зайвої напруги та емоцій. Проте ДН має і суттєві недоліки, особливо при викладанні клінічних дисциплін. Відсутнє спілкування наживо з хворими, іншими студентами та медичними працівниками в лікарні, зменшується соціалізація і здорова конкуренція в групі. Немає можливості накопичувати власний практичний досвід обстеження хворих, що знижує мотивацію до навчання.

Таким чином, пандемія коронавірусу ініціювала значні зміни в медичній освіті, запровадження змішаної форми навчання з використанням сучасних дистанційних технологій, які будуть доповнювати практичну підготовку у клініці. Однак створення дистанційного курсу потребує зусиль для підготовки відповідних матеріалів, опанування новітніх інформаційних технологій і педагогічних прийомів, які будуть відповідати сучасним вимогам.

Список літератури:

1. Hilburg, R., Patel, N., Ambruso, S., Biewald, M. A., & Farouk, S. S. Medical Education During the Coronavirus Disease-2019 Pandemic: Learning From a Distance // *Advances in Chronic Kidney Disease*. – 2020. – N27(5). – P.412–417. <https://doi.org/10.1053/j.ackd.2020.05.017>

2. Кузник, Н.Б. Современное дистанционное обучение. Преимущества и недостатки / Н.Б. Кузник, Е.Ю. Гаген. – Текст : непосредственный // *Молодой ученый*. – 2017. – №11 (145). – С. 466-469. – URL: <https://moluch.ru/archive/145/40765/> (дата обращения: 09.12.2020).

3. Кондратюк В.Є., Шевчук С.Г., Хомазюк В.А., Бичков О.А., Остапешевська Т.Г. Компетентнісний підхід до викладання пропедевтики внутрішньої медицини // *Медична освіта*. – 2019. – №1 (81). – С.79-81. <https://doi.org/10.11603/me.2414-5998.2019.1.10087>